LICEUL TEORETIC "EFTIMIE MURGU" BOZOVICI
INTRARE Nr. 1273.3
IEȘIRE
Zi 10 Luna 10 An 2024

DIRECTOR PROF STANCIU COREDANA CAMELIA
LICEUL TEORETIC "EFTIMIE MURGU" COMUNA BOZOVICI, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN
MINISTERUL EDUCAȚIEI

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI PSIHOLOGICE – BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI

Ediția I, Revizia 2, Data 2024-11-06

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea şi aprobarea ediţiei sau, după caz, a reviziei în cadrul ediţiei procedurii

Nr. Ctr.	Elemente privind responsabilii/ operaţiunea	Numele şi prenumele	Funcţia	Data	Semnătura
0	1	2	3	4	5
1.	Elaborat	STANCIU LOREDANA CAMELIA	Director	2024-10-15	
2.	Verificat	UNICI NICOLETA	Conducător compartiment	2024-10-15	
3.	Avizat	CHERESCU CLAUDIA	Coordonator CEAC	2024-10-15	
4.	Aprobat	STANCIU LOREDANA CAMELIA	Conducător entitate	2024-11-06	

2. Situaţia ediţiilor şi a reviziilor în cadrul ediţiilor procedurii

Nr. Ctr.	Ediţia sau, după caz, revizia în cadrul ediţiei	Componentă revizuită	Modalitatea reviziei	Data la care se aplică prevederile sau revizia ediţiei
0	1	2	3	4
1.	Ediția I, Revizia 0			2023-10-09
2.	Ediția I, Revizia 1	Descrierea procedurii; Documente de referință aplicabile activității procedurale; Anexe	Modificare conținut conform reglementărilor legislative în vigoare.; Se modifică conținutul procedurii în conformitate cu legislația în vigoare.; Modificare conținut conform reglementărilor legislative în vigoare.	2024-04-07
3.	Ediția I, Revizia 2			2024-11-06

3. Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediţia sau, după caz, revizia din cadrul ediţiei procedurii

Nr. Ctr.	Scopul Difuzării	Exemplar nr.	Departament	Funcţia	Numele şi prenumele	Data primirii	Semnătura
0	1	2	3	4	5	6	7

Nr. Ctr.	Scopul Difuzării	Exemplar nr.	Departament	Funcţia	Numele şi prenumele	Data primirii	Semnătura
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	Aplicare		Toate compartimentele, conform organigramei în vigoare	Personal didactic, nedidactic	NEGRU PAVEL RAFAEL, UNICI NICOLETA, VOIN NICUȘOR	2024-11-06	
2.	Informare		Conducere	Conducător entitate	STANCIU LOREDANA CAMELIA	2024-11-06	
3.	Evidență		CEAC	Coordonator CEAC	CHERESCU CLAUDIA	2024-11-06	
4.	Arhivare		Arhivă	Arhivar	RUVA RENATA FLORINA	2024-11-06	

4. Scopul procedurii

Scopul prezentei proceduri operaționale constă în identificarea instrumentelor necesare prevenirii și combaterii violenței psihologice – bullying-ului și a cyberbullying-ului, în vederea:

- creării unui climat sigur şi pozitiv în Liceul Teoretic "Eftimie Murgu", bazat pe respectarea persoanei, nediscriminare, motivarea pentru învăţare şi asigurarea stării de bine a elevului în unitatea de învăţământ;
- oferirii unui instrument de lucru pentru profesioniştii care lucrează cu elevii din sistemul educaţional, familiile copiilor, autorităţile responsabile cu protecţia copilului împotriva violenţei, inclusiv a violenţei psihologice - bullying şi cu furnizorii de servicii specializate pentru reabilitarea copiilor-victime, martori şi/sau a copiilor cu un comportament agresiv.

5. Domeniul de aplicare

Personalul din cadrul liceului care se ocupă de prevenirea și combaterea violenței psihologice – bullying-ului și a cyberbullying-ului, va aplica prezenta procedură operațională în activitatea desfășurată, în colaborare cu instituţiile abilitate în domeniu.

6. Documente de referinţă aplicabile activităţii procedurale

- Legea nr. 198 din 4 iulie 2023 a învăţământului preuniversitar;
- Legea nr. 272 din 21 iunie 2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului*) – Republicată;
- Ordinul nr. 600 din 20 aprilie 2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităţilor publice;
- Ordinul nr. 5726 din 6 august 2024 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare şi funcţionare a unităţilor de învăţământ preuniversitar;
- Ordinul nr. 4343 din 27 mai 2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 şi ale pct. 61 din anexa la Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, privind violenţa psihologică – bullying;
- Ordinul nr. 6235 din 6 septembrie 2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violenţă asupra antepreşcolarilor/preşcolarilor/elevilor şi personalului unităţii de învăţământ, precum şi al altor situaţii corelate în mediul şcolar şi al suspiciunii de violenţă asupra copiilor în afara mediului şcolar;

- Ordinul nr. 5707 din 1 august 2024 pentru aprobarea Statutului elevului;
- Ordinul nr. 4831 din 30 august 2018 privind aprobarea Codului-cadru de etică al personalului didactic din învăţământul preuniversitar;
- Hotărârea nr. 631 din 11 mai 2022 pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 994/2020 privind aprobarea standardelor de autorizare de funcţionare provizorie şi a standardelor de acreditare şi de evaluare externă periodică în învăţământul preuniversitar;
- Hotărârea nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea şi intervenţia în echipă multidisciplinară şi în reţea în situaţiile de violenţă asupra copilului şi de violenţă în familie şi a Metodologiei de intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională privind copiii exploataţi şi aflaţi în situaţii de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum şi copiii români migranţi victime ale altor forme de violenţă pe teritoriul altor state;
- Instrucțiuni nr. 1 din 16 mai 2018 privind aplicarea unitară la nivelul unităţilor de învăţământ preuniversitar a Standardului 9 - Proceduri prevăzut în Codul controlului intern managerial al entităţilor publice, aprobat prin Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 600/2018.

7. Definiţii şi abrevieri ale termenilor utilizaţi

7.1 Definiţii:

Nr. Ctr.	Termenul	Definiţia şi/sau, dacă este cazul, actul care defineşte termenul
1.	Entitate publică	Autoritate publică, instituţie publică, companie/societate naţională, regie autonomă, societate la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acţionar majoritar, cu personalitate juridică, care utilizează/administrează fonduri publice şi/sau patrimoniu public;
2.	Controlul calităţii educaţiei în unităţile de învăţământ preuniversitar	Activităţi şi tehnici cu caracter operaţional, aplicate sistematic de o autoritate de inspecţie desemnată pentru a verifica respectarea standardelor prestabilite;
3.	Asigurarea calităţii educaţiei	Ansamblu de acţiuni de dezvoltare a capacităţii instituţionale de elaborare, planificare şi implementare de programe de studiu, prin care se formează încrederea beneficiarilor că organizaţia furnizoare de educaţie îndeplineşte standardele de calitate;
4.	Procedură	Prezentare, în scris, a paşilor ce trebuie urmaţi, a metodelor de lucru stabilite şi a regulilor de aplicare necesare îndeplinirii atribuţiilor şi sarcinilor, având în vedere asumarea responsabilităţilor;
5.	Procedură operaţională (PO)	Procedură care descrie un proces sau o activitate ce se desfăşoară la nivelul unuia sau mai multor departamente din entitatea publică;
6.	Ediţie procedură	Forma actuală a procedurii; ediţia unei proceduri se modifică atunci când deja au fost realizate 3 revizii ale respectivei proceduri sau atunci când modificările din structura procedurii depăşesc 50% din conţinutul reviziei anterioare;
7.	Revizie procedură	Acţiunea de modificare, respectiv adăugare sau eliminare a unor informaţii, date, componente ale unei ediţii a unei proceduri, modificări ce implică, de regulă, sub 50% din conţinutul procedurii;
8.	Procedură documentată	Modul specific de realizare a unei activităţi sau a unui proces, editat pe suport hârtie sau în format electronic; procedurile documentate pot fi proceduri de sistem şi proceduri operaţionale;

Nr. Ctr.	Termenul	Definiţia şi/sau, dacă este cazul, actul care defineşte termenul
9.	Beneficiarii primari ai educaţiei şi formării profesionale	Antepreşcolarii, preşcolarii, elevii, precum şi persoanele adulte cuprinse într-o formă de educaţie şi formare profesională;
10.	Învăţământ preuniversitar	Educaţia timpurie (0 - 6 ani), formată din antepreşcolar (0 - 3 ani) şi preşcolar (3 - 6 ani), ambele cuprinzând grupa mică, grupa mijlocie şi grupa mare; învăţământul primar, care cuprinde clasa pregătitoare şi clasele I – IV, învăţământul secundar, care cuprinde învăţământul secundar inferior sau gimnazial (clasele V - VIII) și învățământul secundar superior, care poate fi liceal (clasele de liceu IX - XII/XIII) cu următoarele filiere: teoretică, vocaţională şi tehnologică, învățământul profesional, cu durată de minimum 3 ani și învăţământul terţiar nonuniversitar, care cuprinde învăţământul postliceal;
11.	Profesorul educator-puericultor /învăţătorul /institutorul/ profesorul pentru învăţământul primar /profesorul-diriginte	Coordonatorul activităților grupei/clasei de peșcolari/elevi, provenind dintre cadrele didactice de predare sau de instruire practică, numit de director și care predă la grupa/clasa respectivă;
12.	Învățarea	Munca intelectuală și fizică desfășurată în mod sistematic de către peșcolari/elevi, în vederea însușirii conținutului ideatic și formării abilităților necesare dezvoltării continue a personalității;
13.	Educaţia	Ansamblul proceselor de punere în aplicare a programelor şi activităţilor de învăţare şi formare de competenţe academice sau profesionale. Educaţia include atât activităţile de învăţare în context formal, cât şi în context nonformal sau informal;
14.	Violenţa psihologică - bullying	Acţiunea sau seria de acţiuni fizice, verbale, relaţionale şi/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârşite cu intenţie, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecinţă atingerea demnităţii ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane şi vizează aspecte de discriminare şi excludere socială, care pot fi legate de apartenenţa la o anumită rasă, naţionalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acţiune sau serie de acţiuni, comportamente ce se desfăşoară în unităţile de învăţământ şi în toate spaţiile destinate educaţiei şi formării profesionale. Sunt excluse termenului de violenţă psihologică - bullying relaţiile violente dintre adulţi şi copii şi relaţiile violente între adulţi în cadrul unităţii de învăţământ;

Nr. Ctr.	Termenul	Definiţia şi/sau, dacă este cazul, actul care defineşte termenul
15.	Violenţa psihologică cibernetică sau cyberbullyingul	Acţiuni care se realizează prin intermediul reţelelor de internet, calculator, tabletă, telefon mobil şi poate cuprinde elemente de hărţuire online, alături de un conţinut ilegal şi/sau ofensator care se referă la orice comportament mediat de tehnologie, identificat în spaţiul de social-media, website-uri, mesagerie. Această formă de violenţă nu se limitează la comportamente repetate de tip: mailuri, postări, mesaje, imagini, filme cu un conţinut abuziv/jignitor/ofensator, aceasta însemnând, de asemenea, şi excluderea deliberată/marginalizarea unui copil în spaţiul online, spargerea unei parole de cont personal de e-mail, derulate pe grupuri şi reţele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online;
16.	Abuzul emoţional	Expunerea repetată a unui copil la situaţii al căror impact emoţional depăşeşte capacitatea sa de integrare psihologică. În această situaţie, abuzul emoţional vine din partea unei persoane care se află în relaţie de încredere, de răspundere sau de putere cu copilul. Ca modalitate concretă, o situaţie de abuz emoţional poate îmbrăca formă de umilire verbală şi/sau nonverbală, intimidare, ameninţare, terorizare, restrângerea libertăţii de acţiune, denigrarea, acuzaţiile nedrepte, discriminarea, ridiculizarea şi alte atitudini ostile sau de respingere faţă de copil. Dacă abuzul emoţional este repetitiv şi susţinut, acesta poate conduce la afectarea diverselor paliere ale psihicului copilului, precum structura de personalitate, afectele, cogniţiile, adaptarea, percepţia, devenind abuz psihologic, care are consecinţe mai grave şi pe termen lung asupra dezvoltării copilului;
17.	Violenţă sexuală, ca formă posibilă a violenţei psihologice - bullying	Comentarii degradante cu conotaţii sexuale, injurii, propuneri indecente făcute victimei, atingeri nepotrivite;
18.	Comportamentul agresiv	Tip de comportament al unui elev, orientat în sens ofensator, umilitor sau distructiv, care provoacă daune morale, psihologice şi/sau materiale unui alt copil sau grup de copii;
19.	Preşcolarul/elevul-victimă	Copilul care a suferit un prejudiciu ori o atingere a vieţii, a sănătăţii sau a integrităţii sale psihice şi/sau fizice, ca urmare a unei fapte de violenţă săvârşite de altcineva, copil sau adult;
20.	Preşcolarul/elevul-martor	Preşcolarul/elevul care a suferit indirect un abuz emoţional şi/sau psihologic, asistând la o situaţie de violenţă asupra unui alt copil;
21.	Semnalarea unei situaţii de violenţă	Procesul prin care o situaţie de acest gen, manifestată asupra unui copil, este adusă la cunoştinţa autorităţilor abilitate să ia măsuri în interesul atât al copilului victimă sau martor, cât şi al copilului cu un comportament agresiv, urmând ca acestea să asigure sau să faciliteze accesul la servicii specializate, în vederea reabilitării stării de sănătate fizică şi psihică;
22.	Echipa multidisciplinară şi interinstituţională	Echipa formată din diferiţi profesionişti, precum cadrul didactic, consilierul şcolar, cadrul medical din unitatea de învăţământ, asistentul social, medicul de familie, medicul specialist, poliţistul, magistratul ş.a., aflaţi în relaţie directă cu copilul şi sunt împuterniciţi în cadrul managementului de caz cu responsabilitatea de a realiza, fiecare în parte, activităţi specifice în interesul superior al copilului;

Nr. Ctr.	Termenul	Definiţia şi/sau, dacă este cazul, actul care defineşte termenul
23.	Managementul de caz	Proces care implică parcurgerea de către o echipă multidisciplinară şi interinstituţională a unor etape de lucru interdependente, precum identificarea, semnalarea, evaluarea iniţială, evaluarea detaliată, planificarea serviciilor specializate şi de sprijin, furnizarea serviciilor şi intervenţiilor, monitorizarea şi reevaluarea periodică a progreselor înregistrate, a deciziilor şi a intervenţiilor specializate, precum şi etapa de încheiere a procesului, cu monitorizarea de postservicii şi închiderea cazului, în vederea asistării copiilor aflaţi în situaţii de vulnerabilitate, inclusiv a copiilor victime ale violenţei psihologice - bullying, martori şi copii ce manifestă comportamente agresive, cu scopul reabilitării acestora în mod personalizat. Managerul de caz, în situaţia de violenţă asupra copilului, este numit de către Direcţia generală de asistenţă socială şi protecţia copilului (DGASPC).

7.2 Abrevieri

Nr. Ctr.	Abrevierea	Termenul abreviat
1.	EP	Entitate Publică
2.	PO	Procedură operațională
3.	CEAC	Comisia pentru Evaluare și Asigurare a Calității
4.	CA	Consiliul de Administrație
5.	DGASPC	Direcţia generală de asistenţă socială şi protecţia copilului
6.	ONG	Organizație nonguvernamentală

8. Descrierea procedurii

În vederea prevenirii și combaterii violenței psihologice – bullying-ului, este necesară intervenţia multidisciplinară interinstituţional, prin acţiuni de cooperare între instituţiile abilitate, precum unităţile de învăţământ, serviciile publice de asistenţă socială sau direcţiile de asistenţă socială, direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului, poliţie, precum şi în parteneriate promovate de Ministerul Educaţiei cu alte autorităţi publice centrale şi organizaţii neguvernamentale.

Membrii echipei multidisciplinare specializate, familia şi cadrele didactice contribuie la integrarea copilului-victimă, martor şi a copilului care manifestă un comportament agresiv în unitatea de învăţământ, respectând, în toate intervenţiile, interesul superior al copilului.

La începutul fiecărui an şcolar, Liceul Teoretic "Eftimie Murgu" întocmește propriile strategii și planuri de asigurare şi de menţinere a unui climat social adecvat educaţiei de calitate, condiţie esenţială pentru prevenirea şi combaterea bullyingului, prin:

- aplicarea politicilor de prevenire şi de combatere a bullyingului, în conformitate cu prevederile capitolelor 8.2 și 8.3 din prezenta procedură;
- procese participative cu implicarea directă a elevilor, a părinţilor, a cadrelor didactice şi a personalului auxiliar;
- evaluări anuale ale climatului educaţional, incluzând dezbateri, focus-grupuri, propuneri extracurriculare, care au ca scop diminuarea fenomenului de bullying.

Specificaţii cu privire la crearea şi funcţionarea grupului de acţiune antibullying în unitatea de învăţământ

Pentru optimizarea prevenirii violenţei psihologice - bullying, la nivelul unităţii de învăţământ, se constituie, prin decizia scrisă a conducătorului unității de învățământ, grupul de acţiune antibullying cu rol de prevenire, identificare şi soluţionare a faptelor de bullying, comise între elevi, prin acţiuni fizice, verbale, relaţionale şi/sau cibernetice. Modelul deciziei este anexat prezentei proceduri.

Grupul de acţiune antibullying se dimensionează potrivit particularităţilor fiecărei unităţi de învăţământ, având maximum 10 (zece) membri, fiind adaptat contextului social, dimensiunii şi cerinţelor specifice fiecărei unităţi de învăţământ.

Din grupul de acţiune antibullying fac parte:

- directorul unităţii de învăţământ;
- profesorul consilier şcolar;
- trei cadre didactice formate în problematica violenţei, inclusiv a violenţei psihologice – bullying;
- doi sau mai mulţi reprezentanţi ai elevilor;
- un reprezentant al părinţilor;
- reprezentanţi ai autorităţii locale.

În identificarea situaţiei de violenţă psihologică - bullying, cadrele didactice trebuie să facă diferenţa între situaţiile accidentale, de mici şicane, abuz şi situaţiile violente repetitive şi intenţionate.

La începutul fiecărui an şcolar, învăţătorii şi profesorii diriginţi organizează, cu sprijinul profesorului consilier şcolar şi cu participarea elevilor şi a părinţilor, dezbateri pe tema violenţei psihologice - bullying şi informează cu privire la iniţierea unui grup de acţiune antibullying ori la modificarea sau confirmarea componenţei grupului creat în anii anteriori.

În cazul structurilor arondate, în funcţie de nevoile şi de particularităţile locale, pot fi create grupuri de acţiune antibullying separate, care vor funcţiona sub coordonarea grupului antibullying al unităţii de învăţământ cu personalitate juridică la care acestea sunt arondate.

Propunerile ori candidaturile pentru calitatea de membru al grupului de acţiune antibullying se supun spre dezbatere şi aprobare structurilor reprezentative ale şcolii, cu respectarea principiilor şi procedurilor prevăzute în regulamentul de ordine interioară, după cum urmează:

- consiliul profesoral face propunerile de membri din rândul cadrelor didactice;
- consiliul reprezentativ al părinţilor numeşte prin vot, pe baza propunerilor primite din partea comitetelor de părinţi, 2 părinţi şi, respectiv, 2 supleanţi;
- consiliul elevilor numeşte, ţinând seama de propunerile colectivelor claselor, prin vot, 2 sau mai mulţi elevi cu vârsta de cel puţin 12 ani.

Consiliul elevilor numeşte dintre membrii săi 2 sau mai mulţi "ambasadori antibullying" şi poate organiza echipe antibullying la nivelul claselor de elevi cu rol de informare privind:

- creşterea gradului de conştientizare în rândul elevilor;
- identificarea situaţiilor de bullying;
- importanţa medierii conflictelor lipsite de pericol, care pot agrava relaţiile între elevi şi care pot conduce la acte grave de violenţă;
- încurajarea elevilor, în special a martorilor, de a adopta strategii de susţinere a victimelor actelor de bullying;
- responsabilizarea elevilor de a raporta actele de violenţă psihologică către orice cadru didactic ori către grupul de acţiune antibullying;
- promovarea activităţilor grupului de acţiune antibullying din şcoală.

După primirea propunerilor de membri ai grupului de acţiune antibullying, consiliul de administraţie al unităţii de învăţământ stabileşte componenţa acestuia şi face cunoscută decizia sa de înfiinţare a noii structuri învăţătorilor, profesorilor diriginţi şi structurilor reprezentative ale elevilor şi părinţilor.

Consiliul de administraţie poate invita să facă parte din grupul antibullying reprezentanţi ai instituţiilor din domeniul educaţiei şi protecţiei drepturilor copilului şi ai organizaţiilor neguvernamentale cu activităţi şi expertiză în domeniul protecţiei drepturilor copilului.

Grupul de acțiune antibullying se întrunește lunar sau ori de câte ori consideră necesar, conținutul și rezultatul întâlnirilor fiind consemnate într-un raport și aduse la cunoștința conducerii unității de învățământ.

În cazul confirmării actelor de bullying și în funcție de severitatea lor, măsurile pe care grupul de acțiune antibullying le poate propune conducerii unității de învățământ, cu evitarea, pe cât posibil, a mutării disciplinare la o altă clasă și a măsurii de exmatriculare, sunt:

- conștientizarea aspectelor negative ale comportamentului raportat și adoptarea unei atitudini corecte față de victimă;
- medierea conflictului și împăcarea;
- evaluarea psihologică pentru elevii implicați în actele de bullying/cyberbullying;
- consilierea psihologică de specialitate, dacă este cazul;
- implicarea victimelor, agresorilor și martorilor în activități educative specifice, cu participarea acestora în roluri menite să stimuleze comunicarea pozitivă, atitudinile și comportamentele prosociale și empatice între aceștia și în relația lor cu ceilalți colegi;
- aplicarea unor practici restaurative și soluții de remediere în cazul pierderii ori distrugerii de obiecte sau de împăcare;
- implicarea necondiționată a părinților în soluționarea situației de bullying și prevenirea repetării comportamentelor agresive (întâlniri între părinți moderate de directorul unității școlare, unul dintre membrii grupului de acțiune antibullying ori de consilierul școlar, monitorizarea comportamentelor copiilor lor, transmiterea de feedback etc.);
- aplicarea măsurilor prevăzute de statutul elevilor și de regulamentul de ordine interioară;
- sesizarea organelor de poliție, a serviciilor de asistență socială ori SMURD.

În activitatea lor, cadrele didactice membre în grupul de acțiune antibullying vor organiza scurte activități de informare la orele de dirigenție ale claselor din unitatea de învățământ, în vederea prezentării grupului de acțiune antibullying și a încurajării comportamentelor pozitive ale elevilor.

Ca membru al grupului de acțiune antibullying, profesorul consilier școlar, prin cabinetele școlare/interșcolare de asistență psihopedagogică, asigură:

- evaluarea inițială cu privire la situația de bullying și medierea conflictelor de tip bullying/cyberbullying, iar, dacă se impune, evaluarea psihologică a elevilor implicați în situațiile de bullying (victime și autori) și consilierea lor individuală, de grup și familială;
- formularea de recomandări, dacă este cazul, pentru părinți de a solicita sprijinul organelor de poliție, al serviciilor de asistență socială, al serviciilor psihomedicale sau psihiatrice;
- comunicarea cu învățătorii, diriginții și părinții victimelor actelor de bullying/cyberbullying, în vederea monitorizării comportamentului lor și a interacțiunii cu autorii agresiunilor ori cu alți elevi;
- intervenții psihopedagogice adecvate pentru autorii actelor de bullying în adoptarea comportamentelor pozitive față de colegii lor și față de cadrele didactice;
- verificarea caracterului adecvat și a relevanței materialelor și acțiunilor de informare destinate elevilor;
- coordonarea evaluării climatului școlar și a măsurilor de îmbunătățire a acestuia.

Specificații cu privire la prevenirea bullyingului și a cyberbullyingului în unitatea de învățământ

În vederea creării și menținerii unui mediu sigur și pozitiv în școală, unitățile de învățământ sunt obligate să identifice eventualele probleme/situații de risc, inițiind propuneri cu privire la tipurile de prevenire și intervenție necesare, pe care, după aprobarea în consiliile de administrație, le vor transmite inspectoratelor școlare, în vederea avizării și monitorizării.

Activitățile de prevenire a violenței psihologice - bullying se realizează în funcție de specificul fiecărei unități de învățământ, prin:

- implementarea, la nivelul unității de învățământ, a unui plan școlar de prevenire și combatere a violenței, a unor programe/proiecte/campanii cu scopul de creștere a coeziunii grupului de copii și a comunității copii-adulți, conștientizarea consecințelor violenței psihologice - bullying, eliminarea

cauzelor/riscurilor/vulnerabilităţilor care ar putea determina producerea de astfel de comportamente;
- desfăşurarea unor activităţi de informare şi conştientizare, în colaborare cu alte instituţii sau specialişti cu competenţe în domeniu;
- promovarea unui climat educaţional care încurajează atitudinile pozitive, nonviolente şi suportive între membrii comunităţii de elevi şi adulţi, învăţarea şi exersarea empatiei, a interacţiunilor între aceştia, de tip câştig reciproc, implicarea participării elevilor de toate vârstele la toate deciziile care îi privesc şi promovarea acţiunilor de la egal la egal între elevi;
- promovarea relaţiilor democratice între copii şi adulţi, prin toleranţă, respect, incluziune şi solidaritate;
- implementarea de măsuri administrativ-organizatorice, care să contribuie la crearea unui mediu securizant din punct de vedere fizic şi emoţional pentru copii, în unitatea de învăţământ, precum montarea de camere de luat vederi, profesori de serviciu, asigurarea pazei spaţiilor educaţionale, dispunerea mobilierului în clasă în scopul facilitării colaborării între copii, promovarea lucrului în echipă, constituirea formaţiunilor de studiu, conform prevederilor legale;
- formarea cadrelor didactice în sensul dezvoltării personale şi al utilizării metodelor de disciplină pozitivă.

Fiecare unitate de învăţământ prevede în regulamentul de ordine interioară obiectivul "şcoală cu toleranţă zero la violenţă", ce va fi adus la cunoştinţa personalului didactic/didactic auxiliar/nedidactic/elevilor/părinţilor. De asemenea, în acord cu profesorii, elevii şi părinţii acestora, unităţile de învăţământ stabilesc, prin regulamentul de ordine interioară a unităţii de învăţământ, măsurile aplicabile în cazul unui comportament inadecvat, imoral sau necolegial al unor copii faţă de alţi copii.

În regulamentul de ordine interioară a unităţii de învăţământ, pentru persoanele care interacţionează cu elevii, se introduce obligativitatea unei comunicări empatice, non-violente, aceea a adoptării unui comportament/limbaj lipsit de etichete/umilitor.

Implementarea planului antibullying la nivelul unității de învățământ, al cărui model este prevăzut în formularul anexat prezentei proceduri, cuprinde:

- activităţi de informare şi conştientizare asupra fenomenului de bullying pentru personalul şcolii, copii şi părinţi;
- măsuri de comunicare şi informare internă, la nivelul unităţii de învăţământ, cu privire la procedurile de prevenire, identificare, raportare şi intervenţie a situaţiilor de bullying în spaţiul şcolar;
- proceduri de intervenţie în situaţiile de violenţă psihologică - bullying;
- responsabilizarea cadrelor didactice în scopul intervenţiei imediate în cazurile de bullying semnalate sau identificate;
- organizarea unor activităţi, precum concursuri, teatru forum ş.a., în scopul încurajării respectării valorilor şi misiunii declarate a şcolii, participarea la identificarea, medierea sau raportarea situaţiilor de bullying;
- atragerea părinţilor în participarea la dezbateri şi sesiuni de informare cu privire la bullying;
- activităţi de măsurare a impactului acţiunilor cuprinse în planul antibullying şi a eficienţei grupului de acţiune;
- orice alt tip de activitate care are scopul de a preveni bullyingul.

La nivelul unității de învățământ se organizează programe de informare a elevilor şi a cadrelor didactice, prin seminare, conferinţe, sesiuni de formare, online şi offline, privind modalităţile adecvate de gestionare a unor situaţii concrete de bullying şi cyberbullying, centrate pe dezvoltarea abilităţilor de inteligenţă emoţională: încrederea în sine, controlul emoţiilor, comunicarea pozitivă, principii de relaţionare cu cei din jur, aplanarea conflictelor, empatia, luarea de poziţie, încurajarea şi protejarea victimei, descurajarea agresorului.

Personalul didactic care interacţionează cu elevii participă la cursuri, seminare, programe de dezvoltare personală privind gestionarea emoţiilor/deprinderea abilităţilor de comunicare nonviolentă/cunoaşterea tipurilor comportamentale ale copilului în diferitele sale etape de dezvoltare/identificarea şi aplicarea de practici şi modalităţi sigure şi utile de prevenire şi răspuns la bullying.

Formarea personalului specializat se va face prin includerea tematicii bullyingului în programele de formare psihopedagogică a viitoarelor cadre didactice şi prin programele de formare continuă organizate de universităţi, casele corpurilor didactice, ONG-uri şi alte instituţii specializate.

Prin programele de formare continuă se urmăreşte şi modul de relaţionare a cadrelor didactice, a profesorilor-consilieri şcolari din unităţile de învăţământ cu elevii-victime, martorii, sau elevii cu un comportament agresiv, aflaţi în proces de reabilitare terapeutică sub îndrumarea unui specialist din instituţii publice sau entităţi private certificate în acest sens şi cu părinţii acestora.

Cadrele didactice pot participa la activităţi de formare în domeniul prevenirii, identificării şi combaterii violenţei psihologice - bullying, ca formă a violenţei manifestate în mediul şcolar, prin programe de dezvoltare profesională, furnizate de casele corpului didactic, prin programe finanţate din fonduri structurale, prin programe de tip Erasmus+ şi eTwinning, prin programe de conversie profesională, furnizate de universităţi, precum şi prin alte tipuri de activităţi de formare continuă.

Inspectoratul şcolar, prin casele corpului didactic, asigură accesul personalului didactic/didactic auxiliar la activităţi de formare continuă, în domeniul prevenirii, identificării şi combaterii bullyingului, ca formă a violenţei manifestate în mediul şcolar, precum şi monitorizarea, la nivel judeţean, a programelor/activităţilor de organizare în vederea creării a unui mediu şcolar sigur.

Pentru prevenirea consecinţelor pe termen lung a bullyingului/cyberbullyingului, unitatea de învăţământ trebuie să aibă posibilitatea consultării prompte a unei persoane specializate în psihologia clinică a copilului sau a psihiatriei pediatrice, în cazul în care există suspiciunea că un copil este victimă.

În vederea instrumentării adecvate a acestor situaţii, cadrelor didactice li se alătură atât specialişti în asistenţă socială din cadrul autorităţilor publice locale şi judeţene, cât şi alţi specialişti care vor fi solicitaţi în situaţia în care acest lucru se impune.

Semnele evocatoare de violenţă asupra unui copil şi simptomele care pot fi observate de către un profesionist avizat şi care pot ridica un semnal de alarmă, mai ales când nu pot fi explicate sau justificate de către copil şi de către părinţii săi/persoana de îngrijire/reprezentantul legal, pot fi:

- dificultăţi de concentrare;
- scăderea randamentului şcolar, absenteism/abandon şcolar;
- neglijenţă în îndeplinirea sarcinilor şi incapacitate de a respecta un program impus;
- tulburări de comportament, de tipul: apatie, iritabilitate, impulsivitate, agresivitate, minciună, fuga de acasă, furtul, consumul de alcool, de droguri, fără a se limita la acestea;
- tulburări de somn, de tipul: insomnii, somnolenţă, somn agitat, coşmaruri;
- tulburări de alimentaţie, de tipul: anorexie, bulimie;
- autostigmatizare, autoculpabilizare;
- ticuri, de tipul: clipit, rosul unghiilor;
- enurezis, encoprezis;
- dificultăţi în relaţionare şi comunicare;
- stări depresive, uneori cu tentative de suicid;
- persistenţa unor senzaţii olfactive sau cutanate obsedante;
- modificarea rapidă a dispoziţiei afective;
- comportament sexual inadecvat vârstei;
- prezenţa unei sarcini nedorite;
- vânătăi, leziuni, arsuri, hemoragii, fracturi şi altele;
- teama incontrolabilă de persoane de sex masculin, în cazul fetelor.

Cadrul didactic/profesorul consilier şcolar din unitatea de învăţământ care a identificat situaţia de bullying sau cyberbullying asupra copilului are responsabilitatea de a iniţia intervenţia în reabilitarea victimei. În raport cu fiecare situaţie de violenţă asupra elevului, se va semnala, conform legii, la direcţia generală de asistenţă socială şi protecţia copilului de la nivel judeţean, iar pentru sprijin imediat, la serviciul public de asistenţă socială de la nivelul comunităţii; continuarea verificărilor, confirmarea cazului şi implementarea obiectivelor planului de reabilitare vor fi realizate ulterior.

Grupul de inițiativă de la nivelul fiecărei unități de învățământ este coordonat de către directorul unității sau, prin delegare, de personal specializat, precum: cadrul didactic, profesorul consilier școlar, alți specialiști din unitatea de învățământ care inițiază și derulează programe de prevenire a bullyingului, împreună cu parteneri de la nivelul comunității, ONG-uri, poliția, autorități locale.

Specificații cu privire la combaterea bullyingului și a cyberbullyingului în unitatea de învățământ prin intervenție integrată, prin identificare și semnalare

Orice situație de violență psihologică - bullying sau suspiciune de violență psihologică - bullying face obiectul unei sesizări din partea oricărei persoane care se află în anturajul elevului, respectiv părintele, un membru al familiei, un alt copil sau un adult sau de către victima însăși, către un cadru didactic de referință din unitatea de învățământ: educator/învățător/diriginte/profesor/consilier școlar/director sau personal auxiliar.

Orice elev care are suspiciuni privind o situație de violență psihologică - bullying asupra unui coleg are obligația de a sesiza un cadru didactic de referință din unitatea de învățământ: educator/învățător/diriginte/profesor/consilier școlar/director/altă persoană din școală.

Cadrul didactic/Personalul auxiliar din unitatea școlară sesizat cu situația de bullying este obligat să informeze de îndată directorul unității de învățământ, care are obligația de a convoca, pentru analiza situației, persoanele cu competențe în problematica violenței, inclusiv a bullyingului.

În situația în care, în cadrul unității de învățământ, nu este disponibilă sau nu există o persoană cu competențe în problematica violenței, inclusiv a bullyingului, responsabilitatea îi revine cadrului didactic care a fost sesizat, profesorului, consilierul școlar și directorului.

Combaterea violenței psihologice - bullying, ca oricare altă formă de violență asupra copilului în unitatea de învățământ, se realizează de către fiecare unitate de învățământ în parte și în parteneriat cu alte autorități și instituții publice și/sau organizații neguvernamentale cu activități în domeniu, conform reglementărilor în vigoare, prin:

- identificarea situațiilor de bullying;
- semnalarea suspiciunilor sau a situațiilor identificate de bullying;
- colaborarea proactivă a persoanelor responsabile din unitatea de învățământ în echipa multidisciplinară constituită pe caz pentru soluționarea acestuia;
- analiza și soluționarea cazului;
- luarea măsurilor de prevenire a reiterării cazurilor de violență psihologică - bullying împotriva aceleiași victime/asupra altor victime.

Identificarea situațiilor de bullying sau cyberbullying asupra elevului în unitățile de învățământ se realizează de către cadrele didactice care interacționează direct cu elevul, pe baza propriilor evaluări și a completării fișei de identificare a violenței psihologice, prevăzută în formularul anexat prezentei proceduri.

În situația confirmării situației de bullying, rezultatul este comunicat conducerii unității de învățământ, comisiei și părinților/reprezentantului legal al elevului-victimă și al elevului ce manifestă un comportament agresiv.

Dacă situația sesizată nu a fost identificată ca bullying, dar se constată urmări fizice/emoționale asupra elevului, se anunță imediat atât părintele/ reprezentantul legal al elevului-victimă, cât și Direcția generală de asistență socială și protecția copilului (DGASPC), poliția, Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare, după caz.

După semnalarea situației de violență psihologică - bullying, cadrele didactice sunt integrate în echipa multidisciplinară în procesul de management al cazului, de readaptare fizică, psihologică și de reintegrare socială a elevului-victimă, a elevului martor, precum și a elevului cu comportament agresiv.

Semnalarea situaţiei de violenţă psihologică - bullying este procesul prin care o situaţie de violenţă asupra unui copil este adusă la cunoştinţa autorităţilor în drept de către cadrele didactice din unitatea de învăţământ, DGASPC, Serviciul public de asistenţă socială/Direcţia de asistenţă socială, abilitate să ia măsuri în interesul elevului-victimă, martor sau elevului cu comportament agresiv şi a asigura/facilita accesul acestuia la servicii specializate în vederea reabilitării.

Semnalarea suspiciunii sau a oricăror forme de violenţă, inclusiv a violenţei psihologice - bullying se realizează de către cadrele didactice/directorul unităţii de învăţământ, prin completarea şi transmiterea către DGASPC a fişei pentru semnalarea obligatorie a situaţiei de violenţă asupra copilului, prevăzută în formularul anexat prezentei proceduri.

În scopul conştientizării dimensiunii fenomenului violenţei psihologice - bullying, al identificării unor metode practice şi adecvate de reducere a acestuia, precum şi a unor metode de dezvoltare a comportamentelor nonviolente în şcoală, aceste teme sunt discutate în consiliul de administraţie, consiliul profesoral, consiliul şcolar al elevilor, comitetul de părinţi, asociaţiile de părinţi.

Sesizarea situaţiilor de violenţă psihologică - bullying se realizează, la nivelul unităţii de învăţământ, conform infograficului prevăzut în formularul anexat prezentei proceduri şi se semnalează la DGSAPC, Serviciul public de asistenţă socială/Direcţia de asistenţă socială (SPAS/DAS). Orice situaţie de violenţă asupra copilului poate fi sesizată şi la linia europeană gratuită de asistenţă pentru copii 116 111 sau altor entităţi cu activităţi şi/sau responsabilităţi în domeniu.

Semnalarea cazurilor de agresiune și hărțuire sexuală

Agresiunea sexuală este actul de natură sexuală, cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-şi exprima voinţa ori profitând de această stare.

Hărţuirea sexuală reprezintă pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul unei relaţii de muncă sau al unei relaţii similare, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situaţie umilitoare.

Aceste fapte sunt de natură penală. Pentru astfel de fapte de regulă victimă este persoana care sesizează poliția printr-o plângere. În cazul elevului minor plângerea o face unul din părinți sau reprezentantul legal.

Când fapta are loc la școală, cadrul didactic/personalul auxiliar din unitatea școlară care este martor ocular la infracțiune sau a auzit despre infracțiune este obligat să anunțe imediat organele statului prin:

- o sesizare la DGASPC în scris sau chiar la telefonul copilului pus la dispoziție de această instituție. Dacă profesorul nu face această sesizare atunci el se face vinovat de încălcarea obligației exprese de a sesiza abuzul sau neglijența asupra elevilor motiv pentru care poate fi sancționat disciplinar de către Consiliul de Administrație al școlii;
- un denunț la Poliție/Parchet. Dacă nu procedează în acest mod, el poate fi cercetat pentru comiterea infracțiunii de omisiunea sesizării.

9. Responsabilităţi

CEAC

- coordonează aplicarea procedurilor şi activităţilor de evaluare şi asigurare a calităţii, aprobate de conducerea unităţii de învăţământ, conform domeniilor şi criteriilor prevăzute de legislaţia în domeniu;
- formulează propuneri de îmbunătăţire a calităţii educaţiei.

Conducătorul unității de învățământ

- numește grupul de acțiune antibullying, în baza deciziei scrise;
- asigură prevenirea și combaterea violenței psihologice – bullying-ului și a cyberbullying-ului la nivelul unității de învățământ;

- aprobă documentele necesare desfășurării prezentei proceduri, ori de câte ori situația o impune.

Grupul de acţiune antibullying

- aplică legislaţia în vigoare cu privire la prevenirea, identificarea şi raportarea situaţiilor de violenţă asupra copilului şi de violenţă în familie şi propune conducerii unităţii de învăţământ sesizarea autorităţilor competente în cazul comiterii unor acte de violenţă psihologică - bullying sau a altor acte de violenţă gravă comise în unitatea de învăţământ;
- întocmeşte şi implementează planul antibullying al unităţii de învăţământ;
- întocmeşte codul antibullying al şcolii, care, pe lângă aspectele normative şi descrierea valorilor de respect, toleranţă, curaj şi grijă, asumate şi revendicate de şcoală, va include şi măsurile educative ori disciplinare ce pot fi aplicate în situaţiile de bullying şi responsabilităţile elevilor, ale cadrelor didactice şi ale părinţilor;
- primeşte sesizări, în scris ori verbale, din partea cadrelor didactice, a elevilor, părinţilor sau a personalului auxiliar cu privire la situaţiile de bullying identificate şi procedează imediat la investigarea lor, astfel încât procesul de evaluare şi stabilire a gravităţii faptelor să nu dureze mai mult de 48 de ore;
- colaborează cu învăţătorii şi profesorii diriginţi pentru soluţionarea problemelor raportate şi adoptarea măsurilor adecvate protecţiei victimei şi corectării comportamentelor de bullying ale autorului;
- asigură protecţia elevilor care au raportat situaţiile de bullying împotriva oricărei forme de discriminare ori răzbunare din partea elevilor ori a cadrelor didactice;
- aplică în activitatea sa formularele, chestionarele, recomandările, regulile de investigaţie, intervenţie şi monitorizare a cazurilor de bullying/cyberbullying din ghidurile specifice întocmite de Ministerul Educaţiei;
- realizează materiale de informare şi le distribuie, direct ori online, atât elevilor şi cadrelor didactice, cât şi părinţilor şi membrilor personalului nedidactic;
- ia legătura cu familiile victimelor şi ale autorilor, în vederea gestionării situaţiilor de bullying, actelor de bullying/ cyberbullying;
- derulează programe de informare cu elevii, părinţii şi cadrele didactice, prin colaborare cu comisiile pentru prevenirea şi eliminarea violenţei, cu alte structuri interne ale şcolii ori cu specialişti ai organizaţiilor neguvernamentale, pentru cunoaşterea caracteristicilor fenomenului de bullying şi a riscurilor la care sunt supuşi elevii, pentru încurajarea implicării lor în promovarea şi respectarea codului antibullying al şcolii, precum şi pentru prezentarea rolului grupului de acţiune antibullying;
- organizează şi coordonează, cu sprijinul cadrelor didactice şi al reprezentanţilor elevilor şi părinţilor, sistemul de raportare al şcolii cu privire la actele de bullying între elevi, cu respectarea principiilor anonimităţii şi al confidenţialităţii;
- anual, evaluează, cu participarea elevilor, dimensiunea fenomenului de bullying în şcoală şi eficienţa intervenţiilor grupului de acţiune antibullying;
- participă la evaluarea şi îmbunătăţirea climatului şcolar, la promovarea valorilor şcolii şi la organizarea de acţiuni în vederea creşterii gradului de coeziune între elevi şi a comunicării pozitive între aceştia şi cadrele didactice;
- colaborează cu responsabilul pentru proiecte şi programe educative şcolare şi extraşcolare, în vederea organizării de activităţi extraşcolare, dezbateri ori evenimente speciale de conştientizare a problematicii bullyingului/cyberbullyingului, în cadrul şcolii ori în comunitate, atât pentru elevi, cât şi pentru întreg personalul didactic ori nedidactic al şcolii;
- organizează în şcoli sesiuni de informare/dezbatere cu privire la responsabilităţile parentale în reducerea situaţiilor de bullying;
- pregăteşte şi coordonează elevii numiţi de către consiliile şcolare ca "ambasadori antibullying";
- participă la întâlniri cu alte grupuri de acţiune antibullying, la evenimente şi campanii organizate în acest domeniu şi utilizează resursele online avizate de Ministerul Educaţiei (cum ar fi portalul www.scolifarabullying.ro şi www.oradenet.ro);
- îndeplineşte orice altă activitate antibullying cerută de conducere ori de consiliul de administraţie al unităţii şcolare.

Consiliul profesoral

- face propunerile pentru membrii grupului de acţiune, din rândul cadrelor didactice.

Consiliul reprezentativ al părinţilor

- numeşte prin vot, pe baza propunerilor primite din partea comitetelor de părinţi, 2 părinţi şi, respectiv, 2 supleanţi.

Consiliul elevilor

- numeşte, ţinând seama de propunerile colectivelor claselor, prin vot, 2 sau mai mulţi elevi cu vârsta de cel puţin 12 ani;
- numeşte dintre membrii săi 2 sau mai mulţi "ambasadori antibullying" şi poate organiza echipe antibullying la nivelul claselor de elevi cu rol de informare.

Cadrele didactice

- identifică elevii vulnerabili la acţiuni de tip bullying şi cei cu risc de dezvoltare a comportamentelor agresive, a elevilor cu potenţial violent şi a cauzelor care pot determina manifestări de tip bullying;
- valorifică interesele, aptitudinile şi capacitatea elevilor, prin diferite activităţi şcolare şi extraşcolare, pentru a preveni manifestări problematice de tip bullying;
- implică consiliul şcolar al elevilor în proiectarea şi derularea de activităţi de prevenire şi reducere a manifestărilor de tip bullying;
- colaborează cu părinţii şi, după caz, cu asociaţia părinţilor din unitatea de învăţământ şi informarea părinţilor cu privire la serviciile pe care le poate oferi şcoala în scopul prevenirii acţiunilor de tip bullying şi ameliorării relaţiilor părinţi-copii şi copii-copii, prin consiliere psihologică, psihoterapie, mediere, cu implicarea în astfel de activităţi a personalului specializat, din şcoală sau de colaboratori psihologi;
- colaborează cu părinţii elevilor cu potenţial comportament agresiv, implicaţi în acţiuni de tip bullying, pentru a găsi şi aplica soluţii pentru prevenirea bullyingului;
- identifică părinţi-resursă care să se implice în activităţile de prevenire;
- iniţiază programe destinate părinţilor, centrate pe conştientizarea, informarea şi formarea cu privire la dificultăţile de adaptare a copiilor la mediul şcolar şi la diferite aspecte ale acţiunilor de tip bullying, forme, cauze, modalităţi de prevenire, parteneri;
- semnalează autorităţilor competente cazurile de familii cu un comportament abuziv faţă de copii;
- colaborează cu autorităţi şi instituţii cu responsabilităţi în prevenirea şi combaterea violenţei asupra copilului, inclusiv a violenţei psihologice - bullying, precum Autoritatea Naţională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilităţi, Copii şi Adopţii, direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului de la nivelul fiecărui judeţ şi sector al municipiului Bucureşti, poliţie şi organizaţii neguvernamentale;
- include, pe agenda întâlnirilor organizate la nivelul unităţilor de învăţământ, în cadrul consiliului de administraţie, consiliului profesoral, consiliului şcolar al elevilor, comitetului de părinţi sau asociaţiilor de părinţi, a unor teme legate de acţiunile de tip bullying şi cyberbullying, care să aibă ca scop conştientizarea dimensiunii fenomenului şi analiza formelor, a actorilor şi a cauzelor situaţiilor de la nivelul instituţiei respective;
- iniţiază programe care să răspundă unor situaţii specifice unităţii de învăţământ, identifică riscuri, în contextul concret al şcolii, care pot genera situaţii de violenţă psihologică - bullying, cu implicarea activă a elevilor ca actori şi ca parteneri-cheie;
- constituie structuri cu rol de mediere, care să contribuie la identificarea surselor de conflict; aceste structuri/grupuri de iniţiativă ar trebui să fie formate dintr-un nucleu de elevi, cadre didactice şi părinţi;
- dezbate, în timpul orelor de consiliere şi dirigenţie, a situaţiilor de tip bullying şi cyberbullying petrecute în şcoală şi încurajarea exprimării opiniei elevilor privind aceste situaţii şi posibile căi de soluţionare, precum şi încurajarea elevilor de a participa activ la toate deciziile care îi privesc;
- valorifică temele relevante pentru problematica bullyingului şi a cyberbullyingului, care se regăsesc în curriculumul diferitelor discipline şcolare, cuprinzând drepturile şi îndatoririle individului, libertate şi normă/regulă de comportament, empatia, decizia şi consecinţele deciziei, abilităţile sociale, fără a se limita la acestea, prin utilizarea unor strategii activ-participative, studiu de caz, joc de rol, analiză critică a mesajelor audiovizuale de tip bullying şi cyberbullying, problematizare şi altele, care să conducă la conştientizarea şi dezvoltarea unei atitudini critice a elevilor faţă de problematica bullyingului;
- derulează programe şi activităţi extraşcolare pe tema combaterii bullyingului: jocuri, concursuri, expoziţii tematice, întâlniri cu specialişti care să prezinte în mod interactiv teme legate de bullying şi cyberbullying, la care să participe elevi, cadre didactice şi părinţi;
- iniţiază programe de sensibilizare a comunităţii privind fenomenul de bullying şcolar, cu aportul tuturor actorilor sociali;
- se implică în campanii şi programe în domeniu, aflate în derulare la nivel naţional.

10. Formulare

10.1 Formular evidență modificări

Nr. Ctr.	Ediția	Data ediției	Revizia	Data reviziei	Nr. Pag.	Descriere modificare	Semnătura conducătorului departamentului
0	1	2	3	4	5	6	7
1.							

10.2 Formular analiză procedură

Nr. Ctr.	Compartiment	Nume și prenume conducător compartiment	Înlocuitor de drept sau delegat	Aviz favorabil		Aviz nefavorabil		
				Semnătura	Data	Observații	Semnătura	Data
1.								

10.3 Formular distribuire procedură

Nr. Ctr.	Compartiment	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura	Data retragerii	Data intrării în vigoare a procedurii	Semnătura
0	1	2	3	4	5	6	7
1.							

11. Anexe

- F-01-PO-C.65 Model Decizie privind constituirea grupului de acţiune antibullying
- F-02-PO-C.65 Model Plan şcolar de prevenire şi combatere a violenţei (plan antibullying)
- F-03-PO-C.65 Fişa de identificare a violenţei psihologice - bullying în mediul şcolar
- F-04-PO-C.65 Fişa de semnalare
- F-05-PO-C.65 Infografic - instrument pentru învăţare

Cuprins

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI PSIHOLOGICE – BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI 1

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea şi aprobarea ediţiei sau, după caz, a reviziei în cadrul ediţiei procedurii 2
2. Situaţia ediţiilor şi a reviziilor în cadrul ediţiilor procedurii 2
3. Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediţia sau, după caz, revizia din cadrul ediţiei procedurii 2
4. Scopul procedurii 3
5. Domeniul de aplicare 3
6. Documente de referinţă aplicabile activităţii procedurale 3
7. Definiţii şi abrevieri ale termenilor utilizaţi 4
   - 7.1 Definiţii: 4
   - 7.2 Abrevieri 7
8. Descrierea procedurii 7
   - Specificații cu privire la crearea și funcționarea grupului de acțiune antibullying în unitatea de învățământ 7
   - Specificații cu privire la prevenirea bullyingului și a cyberbullyingului în unitatea de învățământ 9
   - Specificații cu privire la combaterea bullyingului și a cyberbullyingului în unitatea de învățământ prin intervenție integrată, prin identificare și semnalare 12
9. Responsabilităţi 13
   - CEAC 13
   - Conducătorul unității de învățământ 13
   - Grupul de acțiune antibullying 14
   - Consiliul profesoral 14
   - Consiliul reprezentativ al părinților 14
   - Consiliul elevilor 15
   - Cadrele didactice 15
10. Formulare 16
    - 10.1 Formular evidență modificări 16
    - 10.2 Formular analiză procedură 16
    - 10.3 Formular distribuire procedură 16
11. Anexe 16